

ՔԱՐՈՉԽՕՍԱԿԱՆ

Տ. ԱՐՇԱԿ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆԻ ՔԱՐՈՉԸ՝
ԽՈՍՎԱԾ Ս. ԷԶՄԻԱՍՏԻ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐՈՒՄ
Ս. ԱՍՏՎԱԾԱՍՏԻ ՎԵՐԱՓՈԽՄԱՆ ՏՈՆԻ ԱՌԹՈՎ

(12 օգոստոսի 2018 թ.)

Յանուար Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ. ամէն:

«Ահաւասիկ կամ աղախին Տեառն,
եղիցի ինձ ըստ բանի քում»
(Ղուկ. Ա. 38):

Սուրբ Մարիամ Աստվածածինն նվիրված մեծագույն տոնին, որպէս բնաբան, ընտրել եմ Ղուկաս ավետարանչի հիշատակած, Մարիամ Աստվածածնի արտաբերած խոսքերը՝ «Ահաւասիկ ես մնում եմ Տիրոջ աղախինը, թող քո խոսքի համաձայն լինի ինձ» (Ղուկ. Ա. 38):

Մարիամ Աստվածածինն այս խոսքերն արտաբերեց այն ժամանակ, երբ նրան հայտնվեց հրեշտակը եւ ծանուցեց, որ իրենից պիտի ծնվի Փրկիչը: Սկզբում նա զարմացավ, ապա երկնչեց, քանի որ նա ընդամենը նշանված էր եւ տակավին ամուսնացած չէր, բայց այդուհանդերձ, երբ հրեշտակը պնդեց, որ՝ «Այս ավետիսը քեզ տրվում է Աստծուց, եւ դու պիտի հղանաս ու Փրկչին աշխարհ բերես» (հմմտ. Ղուկ. Ա. 31-32), նա խոնարհությամբ հնազանդվեց հրեշտակի պատգամին եւ ասաց. «Ահաւասիկ ես Աստծու աղախինն եմ եւ թող քո խոսքի համաձայն լինի այն ամենը, ինչը որ լինելու է» (հմմտ. Ղուկ. Ա. 38):

Ահա հնազանդության կարեւորագույն մի դաս Մարիամ Աստվածածնի կողմից, որն ընդամենը տասնչորսից տասնվեց տարեկան էր: Պատկերացրեք հասարակական պարսավանքը, որ կարող էր թափվել այդպիսի դեռատի մի աղջկա գլխին, երբ ինքը տակավին

չամուսնացած հղանում եւ զավակ է ունենում: Պատկերացրեք բամբակոտ մարդկանց, պատկերացրեք, այսպես կոչված, «նախանձախնդիրներին», ովքեր պատրաստ են անմիջապես դատափետել, մեղադրել որեւէ անձի միայն ու միայն սեփական առավելությունը՝ այսպես կոչված «սեփական անմեղությունը» ցույց տալու համար: Եւ որքան հիմքեր կային, որ Աստվածածինը՝ Մարիամը՝ տասնչորս, տասնհինգ կամ տասնվեց տարեկան դեռատի աղջնակը, հրաժարվել վտանգներով լեցուն այդ հանձնառությունից: Թե՛ այն ժամանակ եւ թե՛ այժմ մարդիկ մշտապես ձգտում են իրենց որոշումները, հայացքները, տեսակետները հարմարեցնել մեծամասնության ընկալումներին եւ պատկերացումներին. դրա համար է առաջացել այդպիսի մեղք՝ «մարդահաճություն» անունով: Շատերը կմտածեն, թե արդյոք արժե՞ դառնալ հասարակության հարվածի թիրախ, արժե՞ ստանձնել այդպիսի ծանր բեռ, որը կարող է անարգանքի հանգեցնել: Սակայն Մարիամից ընդամենը մի քանի վայրկյան պահանջվեց պատասխանելու այդ չափազանց ծանր ու պատասխանատու առաքելությանը: Նա պատասխանեց, որ՝ «Ես Տիրոջ աղախինն եմ եւ թող լինի քո խոսքի համաձայն» (հմմտ. Ղուկ. Ա. 38): Սա մի բացառիկ եւ սքանչելի հնազանդության օրինակ է. հնազանդություն Տիրոջը եւ այն պատվիրաններին, այն սկզբունքներին, որ սահմանված են երկնքից, որ սահմանված են Երկնավորից եւ Աստծուն դրսեւորած այս հավատարմության համար է, որ Եկեղեցին նվիրագործել է Ս. Մարիամ Աստվածածնի անունը: Այս առաքելությունը կամավորաբար, հնազանդությամբ ու խոնարհությամբ ստանձնելու համար է, որ Մարիամ անունով դեռատի այդ աղջիկը կոչվեց «Աստվածածին»:

Զլինեք դեռատի Մարիամը, դժվար է ասել՝ ինչպիսին կլինեք մարդկության ճակատագիրը, չլինեք հնազանդության այս բացառիկ օրինակը՝ չգիտես ինչպիսի ողբերգական վախճան կունենար մարդկության պատմությունը: Եթե Մարիամը տուրք տար մարդկանց ընկալումներին, սպասումներին եւ վախենար այն վտանգներից, ապա մարդկությունը պիտի շարունակեր քայլել եւ խարխափել խավարի մեջ: Եւ այդ առաքելության արդյունքն է, որ մեր Եկեղեցին, քրիստոնեական բոլոր եկեղեցիները, բազմաթիվ տոներ, բազմաթիվ ընծաներ ունեն մատուցած դեռատի այդ աղջնակին՝ Մարիամ Աստվածածինին, իսկ Վերափոխման տոնը դրանցից կարեւորագույնն է: Տոն, երբ մենք վերստին առիթ ենք ունենում անդրադառնալու Աստվածածնի լուսավոր անձին,

անդրադառնալու նրա կերպարի այն հատկանշական գծերին, որոնք ուղենիշ են դարձել մեր մայրերի, մեր կանանց համար եւ, ինչու չէ, բոլոր մարդկանց համար: Եկեղեցին է, որ մարդու առաքելությունը ոչ այլ ինչ է, եթե ոչ հնազանդություն Աստծուն, ոչ այլ ինչ է, եթե ոչ սեփական կամքի ձուլումն Աստծու կամքին: Մարդն արժեք եւ բովանդակություն է ստանում այն շափով, ինչ շափով տեղավորված է Աստծու տնօրինության եւ կամքի մեջ: Հնազանդությունը մեր Եկեղեցում գովերգվում է, քաջալերվում է. այն դարձել է առաքինություն: Եկեղեցում, երբ կատարում ենք Ս. Պսակի արարողություն, մենք կնոջը հորդորում ենք հնազանդ լինել իր ամուսնուն, սակայն հնազանդության այդ հորդորն ուղղված է ոչ այնքան ուղղակի իր ամուսնուն հնազանդ լինելուն, այլ այդպես է պատվիրվում, որովհետեւ այդպես է տնօրինել Աստված, այդպես է տնօրինել Ս. Գիրքը՝ «Այրը թող լինի կնոջ գլուխը» (հմմտ. Կոր. ԺԱ. 3): Մեզ պատվիրվում է հնազանդ լինել իշխանություններին, ոչ թե նրա համար, որ իշխանությունները իդեալական են, չունեն թերություններ, կատարելատիպ են, այլ պատվիրվում է հնազանդ լինել իշխանություններին, որովհետեւ ասվում է՝ «Ձկա իշխանություն, որ Աստծու կողմից հաստատված չլինի» (հմմտ. Հռոմ. ԺԳ. 1): Բայց շատ հաճախ, որոշ մարդկանց կողմից քրիստոնյաների հնազանդությունը շփոթվում է հպատակության, ստրկամտության հետ, շփոթվում է հարմարվողականության, թուլակամության հետ: Մարդիկ մտածում են, որ քրիստոնեությունը թուլակամների կրոն է, մարդիկ մտածում են, որ քրիստոնյաները կոչված են հլու-հնազանդ ծառայելու այն բոլոր մարդկանց, ովքեր իրենց հնազանդության կամ պարտադրանքի տակ կպահեն: Քրիստոնյաների հնազանդությունը, սակայն, բացարձակապես չի բխում այն վախից եւ հնարավոր վտանգներից, որ կարող են առաջանալ անհնազանդության դեպքում: Քրիստոնեական հնազանդության աղբյուրն Աստված Ինքն է, քրիստոնեական հնազանդության օրինակը Մարիամ Աստվածածինն է, քրիստոնեական հնազանդությունը բխում է այն գիտակցության պարզ ըմբռնումից, որ այդ հնազանդության պահանջողը եւ պատվիրողը Աստված Ինքն է: Քրիստոնյան բացարձակապես պարտավորված չէ հպատակվել, ենթարկվել այնպիսի պայմանների, այնպիսի պարտադրանքների, որոնք չեն բխում իր հավատքից, չեն տեղավորվում իր կրոնական զգացումների եւ պատկերացումների դաշտում: Քրիստոնյայի հնազանդությունը միայն պետք է դիտարկել

Աստծու տնօրինության եւ Նրա կամքի մեջ: Մենք հնազանդ ենք Աստծուն՝ իրականացնելու այն առաքելությունը, որին կոչված ենք: Մարիամ Աստվածածինը հնազանդվեց Աստծուն՝ լույս աշխարհ բերելու Փրկչին: Մեր հավատքի հայրը՝ Ս. Գրիգոր Լուսավորիչը, հնազանդվեց Աստծուն՝ քրիստոնեության լույսը Հայոց աշխարհում տարածելու համար: Ս. Տրդատը հնազանդվեց Աստծուն, որպեսզի դառնա հովանավորը Հայաստանում քրիստոնեության տարածման, Ավարայարի եւ Սարգարապատի քաջերը հնազանդվեցին Աստծուն եւ զոհաբերեցին իրենց կյանքը՝ ի սեր քրիստոնեության եւ ի սեր հայրենիքի: Այդպիսի հնազանդություն էր նաեւ արցախյան ազատամարտի տարիներին մեր քաջամարտիկների զոհողությունը, այդպիսի հնազանդություն է նաեւ այսօր մեր ժողովրդի կողմից դրսևորված հավատարմությունն Աստծուն: Երբ մենք ասում ենք, որ հավատարիմ ենք Քեզ, Աստված, հնազանդ ենք Քեզ, մենք ոչ ենք ասում բոլոր այն օտարամուտ բարքերին, օտարամուտ սովորույթներին, այլասերվածությանը, որոնք բացարձակապես չեն տեղավորվում մեր հավատքի շրջանակներում եւ մեր հոգեւոր-կրոնական պատկերացումների մեջ: Եւ այսօր Աստվածածինն օգնության է եկել մեզ՝ իր հնազանդությամբ նորոգելու մեր հավատարմությունը, նորոգելու մեր ուխտը, որ շարունակենք հնազանդ լինել Աստծուն, բայց նաեւ երբեւէ հանդուրժողականություն չդրսևորենք այն արատների, այն մեղքերի, այն շեղումների նկատմամբ, որոնք կարող են տեղ գրավել մեր ազգային-եկեղեցական կյանքում:

Սիրելի՛ քույրեր եւ եղբայրներ, այսօր նաեւ մենք կատարելու ենք խաղողօրհների արարողություն: Շատերի մտքում հարց է առաջանում՝ ի՞նչ առնչություն ունի Աստվածածնի Վերափոխման տոնը խողովի օրհնության հետ: Իհարկե, դուք բոլորդ տեղյակ եք, որ Քրիստոս Իրեն, ի շարս այլ բնորոշումների, նույնականացնում է խաղողի որթի, խաղողի ողկույզի հետ. Քրիստոս Ինքը խաղողն է, խաղողի որթն է: Մենք Ս. Պատարագի ժամանակ խաղողի հյութից է, որ բաշխում ենք Քրիստոսի արյունը, եւ այսօր Աստվածածինը, որ Քրիստոսի մայրն է, վերստին մեզ խաղողի տեսքով բաշխում է Քրիստոսին: Այն պտուղը, որ դարձավ փրկությունը եւ լույսը աշխարհի: Բոլորս մասնակից դառնանք խաղողօրհների սրբազան արարողությանը, ճաշակենք օրհնված այս պտուղից: Այդ խաղողի ճաշակմանը զուգահեռ խորհրդածենք Քրիստոսի կյանքի մասին, մեր կյանքը հարաբերակցենք Քրիստոսի կյանքին:

Օրինակ առնենք Աստվածամոր հնազանդության դասից, դառնանք Աստվածամոր հնազանդության դասի շարունակողները, դառնանք այդ դասի կրողները, լինենք հնազանդ Աստծու պատգամներին եւ պատվիրաններին եւ լինենք պայքարողն այն բոլոր մեղքերի ու արատների դեմ, որոնք աններդաշնակ ու անհամապատասխան են քրիստոնյայի առաքելությանը եւ կոչմանը:

Թող Սուրբ Աստվածածնի բարեխոսությանը նորոգվի մեր մեջ Տիրոջը հնազանդ լինելու մեր ուխտը, նորոգվի մեր մեջ պայքարի ոգին՝ մաքառելու մեղքերի եւ արատների դեմ, թող նորոգվի մեր մեջ հավատարմությանը հանդեպ մեր հայրերի սրբազան հավատքի եւ մեր հայրերի սրբազան ուխտի, այժմ եւ հավիտյանս հավիտենից. ամեն:

